

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2022

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2022

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL 2022

privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020–2023)

20.80009.5107.17., Crearea, evaluarea și implementarea soiurilor noi de viță de vie și a

(denumirea și cifra)

clonelor soiurilor omologate conforme schimbărilor climatice și principiilor agriculturii

durabile”

Etapa3: Studiul potențialului productiv și calitativ și a capacităților de rezistență la factorii abiotici și biotici nefavorabili a unor soiuri și clone noi în diferite condiții ecopedologice

Prioritatea Strategică _____ Agricultura durabila, securitate alimentara si siguranta alimentelor _____

Directorul organizației

_____ Dadu Constantin _____

(numele, prenumele)

_____ (semnătura)

Consiliul științific/Senatul

_____ Adajuc Victoria _____

(numele, prenumele)

_____ (semnătura)

Conducătorul proiectului

_____ Cazac Fiodor _____

(numele, prenumele)

_____ (semnătura)

Chișinău 2022

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs (obligatoriu)

Crearea unui câmp de hibrizi , evaluarea de noi elite pentru struguri de masă și vin cu rezistență sporită la factori de mediu (boli,vătămători, temperaturi scăzute, secetă,etc), de noi clone cu caracteristici biologice prețioase la soiurile omologate cu studierea de elemente tehnologice noi,adaptate la mecanizarea maximă în producerea strugurilor și elaborarea unor programe de protecție integrată în dependență de rezistența specifică a soiurilor la boli ,vătămători în condițiile climatice specifice pentru fiecare zonă viticolă.

2. Obiectivele etapei anuale (obligatoriu)

1. Evaluarea, documentarea resurselor genetice ale viței de vie *ex situ* din diverse zone viticole; evidențierea surselor cu însușiri cantitative și calitative valoroase, rezistență multiplă, adaptabilitate - pentru utilizare în pre-breeding;
2. Studiul bazelor de date bio-informaticice și a literaturii de specialitate, analiza locilor de rezistență Rpv1, Rpv3, Rpv10, Rpv12, Rpv14,Run 1, Run 2și Ren1, Ren2, Ren3, Ren9
3. Efectuarea hibridizărilor, completarea pepinierii de descendenți, micro-multiplicarea elitelor de perspectivă
4. Evaluarea agrobiologică și tehnologică a elitelor de perspectivă, completarea fișei de cercetare, stocarea informației în Baza de Date
5. Completarea câmpului de hibrizi
6. Determinarea potențialului productiv și calitativ (afinitatea de producție) a 4 soiuri de viță de vie autohtone *Vitis vinifera* (Fetească neagră, Fetească regală, Rara neagră și Codrinschi), altoite pe 3 soiuri de portaltoi (R x R 101-14, B x R Kober 5BB și B x R SO4) în dependență de sacina cu la tăiatul în uscat;
8. Perfecționarea sistemului de formare a butucilor și conducere a lăstarilor a unor soiuri apirene (Apiren alb, Apiren roz, Apiren negru de Grozești,Apiren basarabean) în scopul sporirii calității strugurilor
9. Proiectarea și evidențierea celor mai raționale forme de conducere a butucului și studiul elementelor agrotehnice de bază la soiul de origine autohtonă (Feteasca regală), adaptate la schimbările climatice și principiile de agricultură durabilă
10. Elaborarea și implementarea elementelor de bază a agrotehnicii varietale * (de soi) la clonele de vin Viorica Cl. M1 și Riton Cl. M-1.
11. Evaluarea stării fitosanitare din plantațiile viticole pe parcursul vegetației anului 2021 .
12. Determinarea eficacității biologice și dozelor de utilizare a unor noi produse biologice și chimice inofensive pentru mediu cu ulterioara lor introducere în programele de combatere a principalelor boli și dăunători, vectorilor transmițători de fitoplazmoze inclusiv și obiectelor de carantină (*Drosophila suzukii*).
13. Elucidarea unor procedee agrotehnice (diferitor fertilizantși în combinație cu microelemente

și biostimulatori, alge maritime ș.a.) în vederea stimulării reacției de autoapărare a plantelor și diminuarea impactului negativ al flavescenței aurii asupra cantității și calității producției de struguri.

14. Determinarea termenului optim de aplicare a operației de defoliere parțială timpurie a butucilor în calitate de procedeu agrotehnic pentru prevenirea atacului de făinare la vița de vie în plantațiile fondate cu soiuri noi, clone ale soiurilor omologate și celor aborigene.

15. Monitorizarea ecologică preventivă a stării agrobiologice a soiurilor Viorica și Codrinschii în diferite condiții pedoclimatice

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale (obligatoriu)

1. Evaluarea, documentarea resurselor genetice ale viței de vie *ex situ* din diverse zone viticole; evidențierea surselor cu însușiri cantitative și calitative valoroase, rezistență multiplă, adaptabilitate - pentru utilizare în pre-breeding;

2. Efectuarea hibridizărilor, completarea pepinierii de descendenți, micro-multiplicarea elitelor de perspectivă

3. Evaluarea agrobiologică și tehnologică a elitelor de perspectivă, completarea fișei de cercetare, stocarea informației în Baza de Date

4. De efectuat cercetări privind determinarea potențialului productiv și calitativ a soiurilor de selecție autohtonă, altoite pe diferite soiuri de portaltoi

5. De efectuat modernizarea spalierului și refacerea formei butucului viței de vie, adaptate la mecanizarea proceselor tehnologice

6. Au fost planificată proiectarea diferitor forme de butuci (de tip Guiot, Roiat, cordon Kazenave, Cordon Mihailiuk) și studiate elementele agrotehnice de bază (sarcina cu lăstari și rod, operațiile în verde, defolierea parțială, ș.a.) la soiul de origine autohtonă -Feteasca regală și Viorica

7. Determinarea cantității de producție, evidențierea preventivă a celor mai productive forme atribuite butucilor (cea mai înaltă cantitate ,calitate de struguri la hectar) din variantele luate în evidență.

8. Studierea elementelor agrotehnice de bază (sarcina cu lăstari și rod, operațiile în verde, defolierea parțială, ș.a.) la clonele de origine autohtonă Viorica M-1 și Riton M-1.

9. A fost planificată efectuarea a cel puțin 7 evidențe pentru evaluarea stării fitosanitare din plantațiile viticole pe parcursul vegetației anului 2022.

10. Determinarea eficacității biologice și dozelor de utilizare a 5 produse noi chimice inofensive pentru mediul ambiant cu ulterioara lor introducere în programele de combatere a principalelor boli și dăunători.

11. A fost planificată și continuate experiențele privind aplicarea diferitor fertilizanți în combinație cu microelemente și biostimulatori, alge maritime ș.a.) în vederea elucidării unor

procedee agrotehnice care sporesc reacția de autoapărare a plantelor și diminuierea impactului negativ al flavescenței aurii asupra cantității și calității producției de struguri.

13. Au fost continuate experiențele privind determinarea eficacității biologice și a termenului optim de aplicare a operației de defoliere parțială timpurie a butucilor în calitate de procedeu agrotehnic pentru prevenirea atacului de fâinare a viței de vie în plantațiile fondate cu soiuri noi, clone ale soiurilor omologate și celor aborigene (în dependență de rezistența genetică a soiului la maladia respectivă).

14. Pregătirea materialelor cartografice inițiale pentru efectuarea cercetărilor ecologice cu efectuarea analizelor în câmp în plantațiile viticole în centrele vitivinicole.

15. Determinarea parametrilor ecologici, care crează anumite condiții pentru creșterea și dezvoltarea viței de vie și stabilirea parametrilor limită la formarea recoltei.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale (obligatoriu)

1. Au fost crescute cca. 5000 plante hibride din semințele obținute în anul precedent

3. A fost completat câmpul de hibrizi pe o suprafață de 1,7 ha, au fost plantate 930 plante hibride

4. Au fost polenizate 339 de inflorescențe și obținute 23833 semințe hibride

5. Au fost evidențiate 41 de elite de perspectivă (viitoare soiuri și clone a soiurilor studiate)

6. Au fost microvinificate și obținute 64 de mostre de vinuri din recolta anului 2022

7. Au fost transmise pentru testări microbiologice, virologice și fitoplasmice materialul biologic a 12 fenotipuri evidențiate

8. Au fost obținute date privind potențialul regenerativ și productiv la soiurile: *Codrinschi*, *Fetească regală*, *Rară neagră*.

9. Au fost obținute date privind influența diferitor forme de butuc (de tip Guyot, Roiat, cordon Kazenave, Cordon Mihailiuk) asupra productivității și calității strugurilor la diferite soiuri aflate în studiu

10. Au fost obținute date privind evaluarea stării fitosanitare pe parcursul vegetației anului 2022 în dependență de fenofaza de dezvoltare a plantelor și elaborate recomandări temporare pentru combaterea eficientă a bolilor de sezon la vița de vie

11. Au fost obținute date privind influența a unor produse noi chimice cu toxicitate redusă pentru mediu în lupta contra organismelor nocive cu determinarea eficienței lor biologice și determinate dozele optime de utilizare

12. Au fost obținute date privind influența unor produse noi (pe baza fertilizanților și stimulatorilor de creștere) în plantațiile de vii și elaborate scheme de aplicare a acestora pentru sporirea imunității plantelor și reducerea impactului micoplazmelor care provoacă îngălbenirea aurie la vița de vie

13. Au fost obținute date privind determinarea termenului optim de aplicare a operației de defoliere parțială timpurie a butucilor în calitate de procedeu agrotehnic pentru prevenirea (combaterea) fâinării viței de vie

14. Au fost obținute date privind influența parametrilor orografici, edafici, climaterici, fiziologici, asupra indicilor de calitate și productivitate a soiurilor studiate

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

- A fost fondată pepiniera de descendenți: semănată cca. 12000 semințe hibride, din care au fost obținuți cca 4000 descendenți. Acestea vor completa câmpul de descendenți în anii următori
- Au fost plantate în câmpul de hibridi 930 de plante iar în condiții de seră 254 plante obținute în anul 2021.
- A fost elaborat și îndeplinit programul de hibridări: realizate 57 scheme de încrucișări cu utilizarea a 28 genotipuri, 4 autopolenizări, - au fost obținute cca 23000 semințe hibride.
- În scopul multiplicării genotipurilor de perspectivă, salvării celor periclitate, au fost efectuate altoiri ”pe loc” în butuci maturi de portaltoi – 14 genotipuri, 110 altoiri.
- Au fost evaluate 41 genotipuri (soiuri, elite), inclusiv cu grad diferit de apirenție, cu struguri pentru masă și pentru vin, procesare tehnologică, o mare parte din ele fiind create în cadrul laboratorului, cu rezistență sporită sau avansată la factorii abiotici și biotici nefavorabili ai mediului ambiant.
- Au fost acumulate date privind însușirile agrobiologice și tehnologice: desfășurarea fazelor fenologice, indicii de fertilitate, structura și compoziția mecanică a strugurelui, compoziția mustului.
- Au fost obținute 61 de mostre de vinuri de la diverse bioteipuri și elite aflate în cercetare, iar 37 din acestea au fost analizate din punct de vedere biochimic și apreciate înalt de către Comisia de degustație a I.Ș.P.H.T.A
- Au fost organizate 9 degustații organoleptice la care au fost prezentate 70 genotipuri cu struguri pentru masă. În rezultatul studiilor a fost confirmat potențialul unor elite de perspectivă pentru completarea sortimentului viței de vie.
- Au fost obținute 5 Adeverințe de Soi de plantă soiul Meleag și la 4 clone a soiurilor: Viorica cl.M1, Riton cl. M1, Leana cl. M1 și Ialovenschi ustoicivii cl. M1
- Au fost obținute 64 de mostre de vinuri din recolta anului 2022 de la procesarea a unor fenotipuri (viitoare clone) și elite de struguri pentru vin (viitoare soiuri noi)
- Cercetările genotipo-moleculare au continuat prin explorarea bazelor de date bio-informatică, disponibile accesului comun. A fost efectuată o analiză comparativă a frecvenței prezenței locurilor de rezistență Rpv1, Rpv3, Rpv10, Rpv12, Rpv14, Run 1, Run 2 și Ren1, Ren2, Ren3, Ren9 în 4 specimene *V.rotundifolia* Michx. *V. vinifera* L., *V. Riparia* și *V. Arizonica*
- În urma cercetărilor efectuate au fost obținute date inițiale pentru elaborarea recomandărilor privind alegerea celor mai corespunzătoare soiuri de portaltoi pentru altoirea soiurilor autohtone *Vitis vinifera* și de selecție interspecifică.
- Cel mai mare număr de lăstari fertili, de inflorescențe, precum și de producție reală de struguri în anul 2022, s-a înregistrat pe butucii soiurilor Fetească regală (9,2 -10,3 kg/butuc) și Codrinschi (9,2 -9,4 kg/butuc) altoiți pe portaltoiul BxR Kober 5BB și BxR SO4, iar cele mai

mici recolte la soiul Feteasca neagră (1,7 -1,8 kg/butuc)- pe portaltoiul RxR 101-14, dat fiind rezistența mai slabă la secetă a acestui portaltoi.

- Au fost finalizate diferite forme de conducere a butucului (de tip Guyot, Roiat, cordon Kazenave, Cordon Mihailiuk) și studiate elementele agrotehnice de bază (sarcina cu lăstari și rod, operațiile în verde, defolierea parțială, ș.a.) la soiul de origine autohtonă -Feteasca regală și Viorica

- Cea mai mare cantitate de producție a fost obținută în variantele în care butucilor li s-au proiectat formele Cordon bilateral de tip Cazenave și Mihailiuc, unde s-a înregistrat cea mai înaltă cantitate de struguri la hectar (13,1-13,7 t/ha), având și condiții bune de calitate.

- Au fost studiate particularitățile agrobiologice și a încărcăturii cu ochi la tăerea în uscat a unor soiuri apirene de selecție autohtonă (Apiren negru de Grozești, Apiren alb, Apiren ros și Apiren roz Basarabean). Ca rezultat sa constatat că soiurile studiate pot fi cultivate în cultura neprotejată cu aplicarea tăierii scurte la 3-4 ochi la cordițele de rod

- Au fost efectuate șapte evidențe asupra ritmului dezvoltării bolilor și dăunătorilor viței de vie: în fazele de „umflare a mugurilor” - 24 martie; „apariția a 3 frunze” 12 –15 mai; „creșterea lăstarilor” (22-25 mai 2022); „răsfirarea inflorescențelor” (01-02 iunie 2022), îndată după înflorit”- (20-21iunie 2022) „creșterea boabelor” (04-09 iulie), “compactarea ciorchinelor” (20-21iulie), “începutul pârghului” (18-22 august).

-.Pe baza evaluării stării fitosanitare pe parcursul vegetației anului 2022,s-a adus la cunoștința viticultorilor din RM recomandări temporare privind prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor prin participare la seminare rationale (10), emisiuni radio și televizate

-. Au fost evaluată eficiența biologică și determinate dozele eficiente de combatere a unor produse noi chimice cu toxicitate redusă contra organismelor nocive după cum urmează: Contra făinării: Miravis 200 SC, (pidiflumetofen 200 g/l) – 0,15 l/ha și Complice 250ME – (bipirimat 250g/l) – 0,8l/ha;Contra putregaiului cenușiu viței de vie : Miravis Prime(fludioxonil - 250g/l + pidiflumetofen 150 g/l) - 0,75 l/ha; Contra moliei verde a strugurilor – Advansed (acetamiprid,200g/l+cipermetrin 250g/l) - 0,8 l/ha. Datele obținute vor fi folosite la perfecționarea programelor de protecție integrată a plantațiilor viticole fondate cu soiuri noi, clone ale soiurilor europene și celor aborigene în contextul schimbărilor climatice pentru anul 2022 și în anii următori.

- În baza studiului și evaluării diferitor scheme de aplicare a fertilizanților și stimulatorilor de creștere în plantațiile de vii (Chardonnay) s-a constat o acțiune benefică a îngrășămintelor foliare asupra reacției de autoapărare a plantelor și capacității lor de a opune rezistență mecoplazmelor provocatoare a bolii de îngălbenirea aurie a viței de vie, astfel

-. S-a constatat, că aplicarea fertilizanților Complex 18-18-18 +ME + Nutrimix și fertilizantul Complex 6:14:35+2MgO+ME + Agrinos B (antistres+proteine hidrolizate) aplicate extrafoliar înainte de inflorirea viței de vie și ulterior la un interval de 14 zile după inflorit au micșorat semnificativ intensitatea dezvoltării bolii asigurând o dezvoltare a lăstarilor maturați la nivel de 62,74 – 55,48 %, față de 48,06% în varianta martor (netratete).

- A fost determinată eficacitatea defolierii parțiale timpurii a butucilor în combaterea (prevenirea) a fâinării viței de vie la aplicarea procedurii agrotehnic în diferite condiții și faze de dezvoltare a culturii: înainte de înflorit; îndată după înflorit; și în momentul depistării primelor simptome de manifestare a fâinării viței de vie

- În baza datelor obținute s-a constatat, că termenul optim de aplicare a operației de defoliere parțială timpurie a butucilor în calitate de procedeu agrotehnic pentru prevenirea (combaterea) fâinării viței de vie și evitarea efectului negativ al arsurilor solare pe boabe este necesar de efectuat înainte de înflorit și imediat după înfloritul viței de vie

- Pe baza cercetărilor efectuate în gospodăriile SA “Cricova”, G Ț “Ștefirța Roman”, SRL „Călărași-Divin”, SRL „Agrogled”, CAP „Glia”, SRL „Terra-Vitis” și în temeiul parametrilor orografici, edafici, climaterici, fiziologici, de producție și calitate au fost elaborate modele matematice pentru obținerea Vinurilor cu Denumire de Origine (VDO) pentru soiurile Viorica, Codrinschii.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

Lista publicațiilor din anul 2022 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea anexa)

Notă: Lista va include și brevetele de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții (conform Anexei 1A)

4. Articole în reviste științifice

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

1. TOFAN, S. Cercetarea genotipurilor apirene din Colecția ampelografică a IP IȘPHTA pentru completarea sortimentului viticol. Revista. Pomicultura, Viticultura și Vinificația. nr. 1 [87]. Chișinău. 2022. p. 36-41. ISSN 1857-3142 (Cat. C)

https://isphta.md/wp-content/uploads/2022/11/Revista-PVV-nr-1_2022.pdf

2. TERTIAC, Dm.; ARMAȘU, S.; DEGTEARI, V.; MIDARI, A.; CEBANU, V.; STÎNGACI, E.; POGREBNOI, S.; SUCMAN, N.; MACAEV, F. Cercetarea unor noi produse biologice contra principalelor boli micotice ale viței de vie: mana, fâinarea și putregaiul cenușiu. Revista. Pomicultura, Viticultura și Vinificația. nr. 2 [88]. Chișinău. 2022. p. 31-39. ISSN 1857-3142 (Cat. C).

https://isphta.md/wp-content/uploads/2022/11/Revista-PVV-nr-2_2022-interactiv.pdf

3. CUHARSCHII, M.; CEBANU, V.; STASCHEVICI, I. Planificarea și particularitățile înființării plantațiilor noi de viță de vie. Revista. Pomicultura, Viticultura și Vinificația. nr. 1 [87]. Chișinău. 2022. p. 12-36. ISSN 1857-3142 (Cat. C).

https://isphta.md/wp-content/uploads/2022/11/Revista-PVV-nr-1_2022.pdf

4. BURDULEA, R.; CHISILI, S. Strategii de marketing aplicate în Republica Moldova de către întreprinderile agroindustriale. Revista. Vector European. nr.1. Chișinău. 2022. p. 47-53. pISSN 2345-1106; eISSN 2587-358X.(indexat în <https://www.ceeol.com/>); CZU:338.43:634.8(478)-29. DOI: 10.52507/2345-1106.2022-1.10.

https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/156992

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

ГРИБКОВА, А. Рост и развитие побегов сорта Бианка при произрастании на склонах. Conferința "Știință, educație, cultură". Сборник статей, Том 1, 11 февралю. Комрат. 2022. стр. 234-237. ISBN 978-9975-83-176-5; УДК:634:8;581.44. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152837

7. Teze ale conferințelor științifice

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. ZVEAGHINȚEVA, M.; STÎNGACI, E.; POGREBNOI, S.; LUPAȘCU, L.; VALICA, V.; UNCU, L.; CRAVȚOV, V.; TERTIAC, Dm.; BRÎNZAN, A.; MACAEV, F. Resin acids as raw material for fabrication of antifungal micro- and nanoparticles of dehydroabietic acid loaded with cyclodextrin and chromenol hybrid. Conferința "Ecological and environmental chemistry". 3-4 martie. Chișinău. 2022. p. 165-165. ISBN 978-9975-159-06-7; CZU:54.06:547.914 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152044

2. ZVEAGHINȚEVA, M.; STÎNGACI, E.; POGREBNOI, S.; LUPAȘCU, L.; BARBĂ, A.; DUCA, Gh.; VALICA, V.; UNCU, L.; CRAVȚOV, V.; TERTIAC, Dm.; BRÎNZAN, A.; MACAEV, F. CEE-D_PS: Amorphous and crystalline preparation of β -cyclodextrin complexes loaded with dehydroabietic acid and chromenol-triazole hybrid. Conferința "Ecological and environmental chemistry". 3-4 martie. Chișinău. 2022. poster. ISBN 978-9975-159-06-7. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152063

3. POGREBNOI, S.; EREMIA, N.; BILAN, D.; LUPAȘCU, L.; BOLOCAN, N.; DUCA, Gh.; ARMAȘU, S.; TERTIAC, Dm.; CEBANU, V.; TINCU, S.; ZNAGOVAN, A.; MIHAILOVA, I.; COSELEVA, O.; SLĂNINĂ, V.; MACAEV, F. Propolis extracts from central zone of Moldova as an accessible and alternative therapeutic raw material. Conferința "Ecological and environmental chemistry". 3-4 martie. Chișinău. 2022. p. 166-166. ISBN 978-9975-159-06-7 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152048

4. BOTNARENCO, A., SAVIN, GH., CORNEA, V., ANTOCI, A., CRAVEȚ, N. Study on the behavior of some seedless grapevine varieties under various pruning methods. In: *International Congress "Life sciences today for tomorrow"*: Program, October 20-21, 2022, Iași. p.117.

Cerere de brevet la AGEPI cu nr.2361 din 20.10 2022. Titlu: „Procedeu de cultivare a viței de vie”.
Autori: Botnarenco A., Rapcea M., Antoci A., Cornea V.

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Cercetările efectuate în domeniul respectiv se vor solda nu numai cu obținerea de rezultate teoretice privind evaluarea unor indici de fertilitate, productivitate, rezistență la factorii mediului ambiant, dar vor fi obținute și plante inițiale, care vor servi ca bază pentru multiplicare, de către producătorii din republică a materialului săditor viticol în conformitate cu normele CE și va servi pentru producerea materialului săditor viticol de categoria “Prebază” și “Bază” pentru înființarea plantațiilor mamă de către gospodăriile pepinieristice din Republica Moldova.

Numai de la reducerea importurilor de material săditor viticol de categorii biologice ridicate, statul va economisi pînă la 1 mln. de euro anual, iar în gospodăriile pepinieristice autohtone vor fi create noi locuri de munca pentru locuitorii de la sate. De la exploatarea 1 ha de plantații

moderne reprezentate de clone asanate venitul anual în funcție de soi constituie de la 5 mii până la 15 mii lei, iar de la 1 ha plantat cu soiuri noi pentru struguri de masă venitul curat se estimează la 10-25 mii de lei.

8. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului (obligatoriu)

În cadrul proiectului sunt antrenați cercetătorii științifici din următoarele laboratoare ale IȘPHTA „Genofond și ameliorarea viței de vie”, „Protecția plantelor”, „Pepinierit și tehnologii moderne”, „Proiectarea și ecologia plantațiilor multianuale”

Cercetările s-au efectuat în cadrul sectoarelor experimentale ale Fondului genetic al viței de vie al IȘPHTA, serele-solariii și în plantațiile unor agenți economici cu care colaborăm fructuos ca: SRL „Terra-Vitis”, SA „Cricova”, G Ț „Ștefira Roman”, SRL „Călărași-Divin”, SRL „Agrogled”, CAP „Glia”, SRL „Salcuța”, SRL „Elvitis –Com” ș.a.

Observațiile, manipularea materialului biologic, analizele și măsurările s-au efectuat în cadrul infrastructurii disponibile: sectoare experimentale, sere-solariii, climo-camere de laborator. La efectuarea observațiilor, măsurărilor a fost utilizat următorul aparat și echipament de laborator: Incubator Kambic I-265 CK, Termostat, Microscop CTX-2C; cameră digitală foto Canon DS126311, PC.

9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

-Combinatul „Cricova” SA

-SRL „Sălcuța”

- SRL „Terra Vitis”

-Contracte de colaborare cu ASM privind elaborarea și încercarea unor noi produse biologice și chimice utilizate în protecția viței de vie

10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

- Contracte de colaborare tehnico-științifică de lungă durată sunt încheiate între IȘPHTA și „Cooperativ Vivai Rauscedo” Italia, privind multiplicarea prin licență a soiurilor create în institut

- Contracte de colaborare științifică sunt încheiate cu institutele de profil din România (Valea Călugăreasca, Pitești), Ucraina Institutul Tairov –Odesa)

11. Dificultățile în realizarea proiectului

Financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc. (obligatoriu)

Din cauza reducerii cu 30% a finanțării pentru anul 2020 o parte din colaboratori au fost transferați pe unități incomplete (0,25-0,5-0,75unități) sau pentru o perioadă limitată de activitate(4-6 luni), fapt care i-a determinat pe unii colaboratori să se concedieze(Mițu A.,Donica M.), iar alții stau cu gândul să caute alte activități.

Din cauza afectării puternice de grindina din 08.06.2021 a câmpului de conservare a clonelor, nu a fost posibilă evaluarea și prezentarea datelor (productivitatea și calitatea recoltei) la unele protoclone a soiurilor Legenda, Floricica, Feteasca neagră, Moldova pentru a fi prezentate la Comisia de Stat pentru Încercarea și Omologarea Soiurilor de Plante.

Lipsa stimulentele și salariilor mici pentru tinerii specialiști crează impedimente în dezvoltarea cercetărilor cu atragerea cadrelor tinere

Lipsa mijloacelor de transport pentru asigurarea deplasărilor în interiorul țării privind montarea și monitorizarea experiențelor, procurarea bunurilor și mărfurilor necesare pentru efectuarea cercetărilor crează dificultăți în lărgirea spectrului de studii în sectoarele din gospodării

12. Diseminarea rezultatelor obținute **în proiect** în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor, reflectate în p. 6)

Lista forurilor la care au fost prezentate rezultatele obținute în cadrul proiectului de stat (Opțional) se va prezenta separat (conform modelului) pentru:

- Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

- Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)

- Manifestări științifice naționale

- Manifestări științifice cu participare internațională

Model:

Numele, prenumele, titlul științific al participantului; Titlul manifestării (cu indicarea tipului de manifestare – internațională, națională etc.); Organizatori, țara, perioada desfășurării evenimentului; Titlul comunicării/raportului susținut (cu indicarea tipului de prezentare – oral, poster etc.)

13. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute **în proiect** (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri). (Opțional)

Cazac Fiodor, În rezultatul „Concursul strugurilor de masă –ediția a VIII-a” organizat la Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație -Valea Călugărească , România au fost apreciate 5 soiuri de origine moldovenească -IȘPHTA cu distincții (2 soiuri cu Diplome de gradul I, 2 soiuri cu Diplomă de gradul II, și 1 soi cu Diplome de mențiune)

Model: Nume, prenume; Distincția; Evenimentul (expoziție, concurs, târg ș.a.)

14. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute **în proiect** în mass-media (Opțional):

- Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Emisiunea / Subiectul abordat

- Articole de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Publicația / Titlul articolului

15. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2022 de membrii echipei proiectului (Opțional)

Model: numele și prenumele pretendentului, Titlul tezei / Teză de doctorat, postdoctorat, nume și prenume conducător.

16. Materializarea rezultatelor obținute **în proiect** (Opțional)

-a fost reparată capital o seră cu puterile proprii

- a fost completat câmpul de hibrizi cu 930 de plante hibride

-au fost obținute 5 adeverințe de soi de plantă

Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului pot fi produse, utilaje și servicii noi, documente ale autorităților publice aprobate etc.

17. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2022

- Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor (Opțional)

Cebanu Vitalie -Membru al Comisiei Inderdepartamentale și a Consiliului Centrului de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților;

Cazac Fiodor -Membru al Comitetului tehnic de standardizare N9

Model: Nume, prenume / Evenimentul (conferință, consiliu de susținere etc.) / Perioada / Calitatea (membru, președinte ș.a.)

- Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale (Opțional)

Rapcea M.,Cazac F.,Ciobanu V -Membru colegiului de redacție a jurnalului „Pomicultura, viticultura și vinificația

Model: Nume, prenume / Revista / Calitatea (membru/redactor/recenzent oficial)

18. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect (obligatoriu).

1 pagină în engleză și 1 pagină în română ce rezumă rezultatele obținute în anul 2022.

- The offspring nursery was founded: sown approx. 12,000 hybrid seeds, from which approx. 4,000 offspring were obtained. These will complete the field of offspring in the coming years.
- 930 plants were planted in the field of hybrids and 254 plants obtained in the year 2021 in greenhouse conditions.
- The hybridization program was developed and carried out: 57 crossbreeding schemes using 28 genotypes, 4 self-pollinations, - approx. 23,000 hybrid seeds were obtained.
- In order to multiply promising genotypes, to save the endangered ones, graftings were carried out "on the spot" in mature plants of rootstocks - 14 genotypes, 110 grafts.
- 41 genotypes (varieties, elites) were evaluated, including with different degree of seedlessness, with table and wine grapes, for technological processing, a large part of them being created in the laboratory, with increased or advanced resistance to unfavorable abiotic and biotic factors of the environment.
- Data on the agrobiological and technological characteristics were collected: the development of the phenological phases, fertility indices, the structure and mechanical composition of the grape, the composition of the must.
- 61 wine samples were obtained from various biotypes and elites under research, and 37 of them were analyzed from a biochemical point of view and highly appreciated by the Tasting Commission of I.Ș.P.H.T.A.
- 9 organoleptic tastings were organized at which 70 table grape genotypes were presented. As a result of the studies, the potential of promising elites for completing the grapevine assortment was confirmed.
- Five Plant Variety Certificates were obtained: for the Meleag variety and for 4 clones of the varieties: Viorica cl. M1, Riton cl. M1, Leana cl. M1 and Ialovenschiu ustioicivii cl. M1
- 64 wine samples from the 2022 harvest were obtained from the processing of some phenotypes (future clones) and wine grape elites (future new varieties)
- Genetic-molecular research continued by exploring bio-informatics databases, available for common access. A comparative analysis of the frequency of the presence of resistance loci *Rpv1*, *Rpv3*, *Rpv10*, *Rpv12*, *Rpv14*, *Run 1*, *Run 2* and *Ren1*, *Ren2*, *Ren3*, *Ren9* in 4 specimens of *V.rotundifolia* Michx., *V.vinifera* L., *V.Riparia* and *V.Arizonica* was performed.
- In the result of the conducted research, initial data were obtained for the development of recommendations regarding the choice of the most suitable varieties of rootstock for grafting the autochthonous *Vitis vinifera* varieties and for interspecific selection varieties.
- The highest number of fertile shoots, of inflorescences, as well as actual production of grapes in 2022, was recorded on the bunches of the Fetească regală (9.2 -10.3 kg/bunch) and Codrinschi (9.2 -9.4 kg/ bunch) grafted on the rootstock BxR Kober 5BB and BxR SO4, and the lowest yields was recorded on the Fetească neagră variety (1.7 -1.8 kg/ bunch)
- on the rootstock RxR 101-14, because of the weaker resistance to the drought of this rootstock.
- Different forms of training (Guyot, Roiat, Kazenave cord, Mihailiuc cord) were completed and the basic agrotechnical elements were studied (shoot and fruit load, green operations, partial defoliation, etc.) for the variety of native origin - Feteasca regală and Viorica
- The highest amount of production was obtained in the variants in which the bunches were trained according bilateral Cazenave and Mihailiuc type Cordon shapes, where the highest

amount of grapes per hectare was recorded (13.1-13.7 t/ ha), having also good quality conditions.

- The agrobiological peculiarities and buds loading were studied on pruning of some seedless varieties of autochthonous selection (Apiren negru de Grozești, Apiren alb, Apiren roz and Apiren Basarabean). As a result, it was found that the studied varieties can be grown in the unprotected culture with the application of short cutting at 3-4 eyes to the fruit cords.

- Seven records were made on the rate of development of vine diseases and pests: in the "swelling of the buds" phases - March 24; "appearance of 3 leaves" May 12-15; "growth of shoots" (May 22-25, 2022); "opening the inflorescences" (June 01-02, 2022), immediately after flowering"- (June 20-21, 2022) "grain growth" (July 04-09), "cluster compaction" (July 20-21), "the beginning of the ripening" (18 -22 August).

-. Based on the assessment of the phytosanitary status during the vegetation of 2022, temporary recommendations regarding the prevention and combating of diseases and pests were made known to winegrowers in the Republic of Moldova by participating in rational seminars (10), radio and television broadcasts.

- The biological efficiency was evaluated and the effective doses of some new chemical products with reduced toxicity against harmful organisms were determined as follows: Against powdery mildew: Miravis 200 SC, (pidiflumetofen 200 g/l) – 0.15 l/ha and Complice 250ME – (bipyrimate 250g/l) – 0.8l/ha; Against the gray rot of grapevine: Miravis Prime (fludioxonil - 250g/l + pidiflumetofen 150g/l) - 0.75l/ha; Against the green grape moth - Advansed (acetamiprid, 200g/l+cypermethrin 250g/l) - 0.8 l/ha. The data obtained will be used to improve the integrated protection programs of the grapevine plantations founded with new varieties, clones of European and aboriginal varieties in the context of climate change for the year 2022 and in the following years.

- Based on the study and evaluation of different application schemes of fertilizers and growth stimulators in vineyard plantations (Chardonnay), a beneficial action of foliar fertilizers on the self-defense reaction of the plants and their ability to oppose resistance to the mecoplasmas causing the yellowing disease was found

-Thus, it was found that the application of fertilizers Complex 18-18-18 +ME + Nutrimix and the fertilizer Complex 6:14:35+2MgO+ME + Agrinos B (antistress+hydrolyzed proteins) applied extrafoliarly before the flowering of the vine and later at an interval of 14 days after flowering significantly reduced the intensity of the development of the disease ensuring a development of mature shoots at the level of 62.74 - 55.48%, compared to 48.06% in the control variant (untreated).

- The effectiveness of the early partial defoliation of the bunches in combating (preventing) vine powdery mildew was determined when applying the agrotechnical process in different conditions and phases of crop development: before flowering; immediately after flowering; and at the moment of detecting the first symptoms of vine Powdery mildew.

- Based on the obtained data, it was established that the optimal term for applying the operation of early partial defoliation of the stumps as an agrotechnical procedure for preventing (combating) the Powdery mildew of the vine and avoiding the negative effect of sunburn on the grains is necessary to be carried out before flowering and immediately after flowering of the vine.

- Based on the research carried out in the households of SA "Cricova", G Ț "Ștefirița Roman", SRL "Călărași-Divin", SRL "Agrogled", CAP "Gliă", SRL "Terra-Vitis" and on the basis of orographic, edaphic parameters, climatic, physiological, production and quality the mathematical models were developed for obtaining Designation of Origin Wines (VDO)

for the Viorica, Codrinschii varieties

- A fost fondată pepiniera de descendenți: semănate cca. 12000 semințe hibride, din care au fost obținuți cca 4000 descendenți. Acestea vor completa câmpul de descendenți în anii următori
- Au fost plantate în câmpul de hibrizi 930 de plante iar în condiții de seră 254 plante obținute în anul 2021.
- A fost elaborat și îndeplinit programul de hibridări: realizate 57 scheme de încrucișări cu utilizarea a 28 genotipuri, 4 autopolenizări, - au fost obținute cca 23000 semințe hibride.
- În scopul multiplicării genotipurilor de perspectivă, salvării celor periclitate, au fost efectuate altoiri "pe loc" în butuci maturi de portaltoi – 14 genotipuri, 110 altoiri.
- Au fost evaluate 41 genotipuri (soiuri, elite), inclusiv cu grad diferit de apirenție, cu struguri pentru masă și pentru vin, procesare tehnologică, o mare parte din ele fiind create în cadrul laboratorului, cu rezistență sporită sau avansată la factorii abiotici și biotici nefavorabili ai mediului ambiant.
- Au fost acumulate date privind însușirile agrobiologice și tehnologice: desfășurarea fazelor fenologice, indicii de fertilitate, structura și compoziția mecanică a strugurelui, compoziția mustului.
- Au fost obținute 61 de mostre de vinuri de la diverse bioteipuri și elite aflate în cercetare, iar 37 din acestea au fost analizate din punct de vedere biochimic și apreciate înalt de către Comisia de degustare a I.Ș.P.H.T.A
- Au fost organizate 9 degustații organoleptice la care au fost prezentate 70 genotipuri cu struguri pentru masă. În rezultatul studiilor a fost confirmat potențialul unor elite de perspectivă pentru completarea sortimentului viței de vie.
- Au fost obținute 5 Adevărinițe de Soi de plantă soiul Meleag și la 4 clone a soiurilor: Viorica cl. M1, Riton cl. M1, Leana cl. M1 și Ialovenschi ustoicivii cl. M1
- Au fost obținute 64 de mostre de vinuri din recolta anului 2022 de la procesarea a unor fenotipuri (viitoare clone) și elite de struguri pentru vin (viitoare soiuri noi)
- Cercetările genotipo-moleculare au continuat prin explorarea bazelor de date bio-informatică, disponibile accesului comun. A fost efectuată o analiză comparativă a frecvenței prezenței locilor de rezistență Rpv1, Rpv3, Rpv10, Rpv12, Rpv14, Run 1, Run 2 și Ren1, Ren2, Ren3, Ren9 în 4 specimene *V. rotundifolia* Michx. *V. vinifera* L., *V. Riparia* și *V. Arizonica*
- În urma cercetărilor efectuate au fost obținute date inițiale pentru elaborarea recomandărilor privind alegerea celor mai corespunzătoare soiuri de portaltoi pentru altoirea soiurilor autohtone *Vitis vinifera* și de selecție interspecifică.
- Cel mai mare număr de lăstari fertili, de inflorescențe, precum și de producție reală de struguri în anul 2022, s-a înregistrat pe butucii soiurilor Fetească regală (9,2 -10,3 kg/butuc) și Codrinschi (9,2 -9,4 kg/butuc) altoiți pe portaltoiul BxR Kober 5BB și BxR SO4, iar cele mai mici recolte la soiul Feteasca neagră (1,7 -1,8 kg/butuc) - pe portaltoiul RxR 101-14, dat fiind rezistența mai slabă la secetă a acestui portaltoi.

- Au fost finalizate diferite forme de conducere a butucului (de tip Guyot, Roiat, cordon Kazenave, Cordon Mihailiuc) și studiate elementele agrotehnice de bază (sarcina cu lăstari și rod, operațiile în verde, defolierea parțială, ș.a.) la soiul de origine autohtonă - Feteasca regală și Viorica
- Cea mai mare cantitate de producție a fost obținută în variantele în care butucilor li s-au proiectat formele Cordon bilateral de tip Cazenave și Mihailiuc, unde s-a înregistrat cea mai înaltă cantitate de struguri la hectar (13,1-13,7 t/ha), avînd și condiții bune de calitate.
- Au fost studiate particularitățile agrobiologice și a încărcăturii cu ochi la tăerea în uscat a unor soiuri apirene de selecție autohtonă (Apiren negru de Grozești, Apiren alb, Apiren ros și Apiren roz Basarabean). Ca rezultat sa constatat că soiurile studiate pot fi cultivate în cultura neprotejată cu aplicarea tăierii scurte la 3-4 ochi la cordițele de rod
- Au fost efectuate șapte evidențe asupra ritmului dezvoltării bolilor și dăunătorilor viței de vie: în fazele de „umflare a mugurilor” - 24 martie; „aparitia a 3 frunze” 12 –15 mai; „creșterea lăstarilor” (22-25 mai 2022); „răsfirarea inflorescențelor” (01-02 iunie 2022), îndată după înflorit”- (20-21 iunie 2022) „creșterea boabelor” (04-09 iulie), “compactarea ciorchinelor” (20-21 iulie), “începutul pîrgului” (18-22 august).
- Pe baza evaluării stării fitosanitare pe parcursul vegetației anului 2022, s-a adus la cunoștința viticultorilor din RM recomandări temporare privind prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor prin participare la seminare rationale (10), emisiuni radio și televizate
- Au fost evaluată eficiența biologică și determinate dozele eficiente de combatere a unor produse noi chimice cu toxicitate redusă contra organismelor nocive după cum urmează: Contra fâinării: Miravis 200 SC, (pidiflumetofen 200 g/l) – 0,15 l/ha și Complice 250ME – (bipirimat 250g/l) – 0,8l/ha; Contra putregaiului cenușiu viței de vie : Miravis Prime(fludioxonil - 250g/l + pidiflumetofen 150 g/l) - 0,75 l/ha; Contra moliei verde a strugurilor – Advansed (acetamiprid,200g/l+cipermetrin 250g/l) - 0,8 l/ha. Datele obținute vor fi folosite la perfecționarea programelor de protecție integrată a plantațiilor viticole fondate cu soiuri noi, clone ale soiurilor europene și celor aborigene în contextul schimbărilor climatice pentru anul 2022 și în anii următori.
- În baza studiului și evaluării diferitor scheme de aplicare a fertilizanților și stimulatorilor de creștere în plantațiile de vii (Chardonnay) s-a constatat o acțiune benefică a îngrășămintelor foliare asupra reacției de autoapărare a plantelor și capacității lor de a opune rezistență mecoplazmelor provocatoare a bolii de îngălbenirea aurie a viței de vie, astfel
- S-a constatat, că aplicarea fertilizanților Complex 18-18-18 +ME + Nutrimix și fertilizantul Complex 6:14:35+2MgO+ME + Agrinos B (antistres+proteine hidrolizate) aplicate extrafoliar înainte de înflorirea viței de vie și ulterior la un interval de 14 zile după înflorit au micșorat semnificativ intensitatea dezvoltării bolii asigurând o dezvoltare a lăstarilor maturați la nivel de 62,74 – 55,48 %, față de 48,06% în varianta martor (netratate).
- A fost determinată eficacitatea defolierii parțiale timpurii a butucilor în combaterea

(prevenirea) a fainării viței de vie la aplicarea procedurii agrotehnic în diferite condiții și faze de dezvoltare a culturii: înainte de înflorit; îndată după înflorit; și în momentul depistării primelor simptome de manifestare a fainării viței de vie

- În baza datelor obținute s-a constatat, că termenul optim de aplicare a operației de defoliere parțială timpurie a butucilor în calitate de procedeu agrotehnic pentru prevenirea (combaterea) fainării viței de vie și evitarea efectului negativ al arsurilor solare pe boabe este necesar de efectuat înainte de înflorit și imediat după înfloritul viței de vie

- Pe baza cercetărilor efectuate în gospodăriile SA "Cricova", G Ț "Ștefira Roman", SRL „Călărași-Divin”, SRL „Agrogled”, CAP „Glia”, SRL „Terra-Vitis” și în temeiul parametrilor orografici, edafici, climaterici, fiziologici, de producție și calitate au fost elaborate modele matematice pentru obținerea Vinurilor cu Denumire de Origine (VDO) pentru soiurile Viorica, Codrinschii.

Notă: Rezumatul va fi publicat în acces deschis pe pagina web oficială a ANCD și a AȘM, însoțite de avizul Biroului Secției de Științe a AȘM.

Rapoartele care nu vor conține rezumatele perfectate conform cerințelor nu vor fi audiate.

19. Recomandări, propuneri

Prelungirea cercetărilor în anii următori se va solda cu editarea unor recomandări aprobate de ministerul ramural

Sunt de urgență necesare surse suplimentare pentru procurarea echipamentelor de cercetare moderne

Este destul de anevoioasă schimbarea unor executori din cadrul proiectului pe parcursul executării acestuia

Transferul banilor pentru procurări de materiale și reactive se efectuează cu rețineri de 15-30 de zile, fapt ce nu întodeuna este posibilă procurarea materialelor solicitate de calitate cerută

Conducătorul de proiect Cazac Fiodor/

Data: 17. 11. 2022

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul de referință în cadrul proiectului din Programul de Stat**

**Crearea, evaluarea și implementarea soiurilor noi de viță de vie și a clonelor soiurilor
omologate conforme schimbărilor climatice și principiilor agriculturii durabile**

(denumirea proiectului)

1. **Monografii** (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

2. **Capitole în monografii naționale/internaționale**

3. **Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale**

4. **Articole în reviste științifice**

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

1. TOFAN, S. Cercetarea genotipurilor apirene din Colecția ampelografică a IP IȘPHTA pentru completarea sortimentului viticol. Revista. Pomicultura, Viticultura și Vinificația. nr. 1 [87]. Chișinău. 2022. p. 36-41. ISSN 1857-3142 (Cat. C) https://isphta.md/wp-content/uploads/2022/11/Revista-PVV-nr-1_2022.pdf
2. TERTIAC, Dm.; ARMAȘU, S.; DEGTEARI, V.; MIDARI, A.; CEBANU, V.; STÎNGACI, E.; POGREBNOI, S.; SUCMAN, N.; MACAEV, F. Cercetarea unor noi produse biologice contra principalelor boli micotice ale viței de vie: mana, făinarea și putregaiul cenușiu. Revista. Pomicultura, Viticultura și Vinificația. nr. 2 [88]. Chișinău. 2022. p. 31-39. ISSN 1857-3142 (Cat. C). https://isphta.md/wp-content/uploads/2022/11/Revista-PVV-nr-2_2022-interactiv.pdf
3. CUHARSCHII, M.; CEBANU, V.; STASCHEVICI, I. Planificarea și particularitățile înființării plantațiilor noi de viță de vie. Revista. Pomicultura, Viticultura și Vinificația. nr. 1 [87]. Chișinău. 2022. p. 12-36. ISSN 1857-3142 (Cat. C). https://isphta.md/wp-content/uploads/2022/11/Revista-PVV-nr-1_2022.pdf
4. BURDULEA, R.; CHISILI, S. Strategii de marketing aplicate în Republica Moldova de către întreprinderile agroindustriale. Revista. Vector European. nr.1. Chișinău. 2022. p. 47-53. pISSN 2345-1106; eISSN 2587-358X.(indexat în <https://www.ceeol.com/>); CZU:338.43:634.8(478)-29. DOI: 10.52507/2345-1106.2022-1.10. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/156992

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. ГРИБКОВА, А. Рост и развитие побегов сорта Бианка при произрастании на склонах. Conferința "Știință, educație, cultură". Сборник статей, Том 1, 11 февраля. Комрат. 2022. стр. 234-237. ISBN 978-9975-83-176-5; УДК:634:8;581.44.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152837

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

BOTNARENCO, A., SAVIN, GH., CORNEA, V., ANTOCI, A., CRAVEȚ, N. Study on the behavior of some seedless grapevine varieties under various pruning methods. In: *International Congress "Life sciences today for tomorrow"*: Program, October 20-21, 2022, Iași. p.117.

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. ZVEAGHIŢEVA, M.; STÎNGACI, E.; POGREBNOI, S.; LUPAȘCU, L.; VALICA, V.; UNCU, L.; CRAVȚOV, V.; TERTIAC, Dm.; BRÎNZAN, A.; MACAEV, F. Resin acids as raw material for fabrication of antifungal micro- and nanoparticles of dehydroabietic acid loaded with cyclodextrin and chromenol hybrid. Conferința "Ecological and environmental chemistry". 3-4 martie. Chișinău. 2022. p. 165-165. ISBN 978-9975-159-06-7; CZU:54.06:547.914 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152044
2. ZVEAGHIŢEVA, M.; STÎNGACI, E.; POGREBNOI, S.; LUPAȘCU, L.; BARBĂ, A.; DUCA, Gh.; VALICA, V.; UNCU, L.; CRAVȚOV, V.; TERTIAC, Dm.; BRÎNZAN, A.; MACAEV, F. CEE-D_PS: Amorphous and crystalline preparation of β -cyclodextrin complexes loaded with dehydroabietic acid and chromenol-triazole hybrid. Conferința "Ecological and environmental chemistry". 3-4 martie. Chișinău. 2022. poster. ISBN 978-9975-159-06-7. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152063
3. POGREBNOI, S.; EREMIA, N.; BILAN, D.; LUPAȘCU, L.; BOLOCAN, N.; DUCA, Gh.; ARMAȘU, S.; TERTIAC, Dm.; CEBANU, V.; TINCU, S.; ZNAGOVAN, A.; MIHAILOVA, I.; COSELEVA, O.; SLĂNINĂ, V.; MACAEV, F. Propolis extracts from central zone of Moldova as an accessible and alternative therapeutic raw material. Conferința "Ecological and environmental chemistry". 3-4 martie. Chișinău. 2022. p. 166-166. ISBN 978-9975-159-06-7 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/152048

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

Notă: vor fi considerate teze și nu articole materialele care au un volum de până la 0,25 c.a.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

Cerere de brevet la AGEPI cu nr.2361 din 20.10 2022. Titlu: „Procedeu de cultivare a viței de vie”. Autori: Botnarenco A., Rapcea M., Antoci A., Cornea V.

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

NOTĂ:

- Datele bibliografice se redactează în conformitate cu standardul SM ISO 690:2012 Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare.
- Pentru fiecare lucrare va fi indicat depozitul electronic internațional, național sau instituțional în care aceasta este înregistrată, precum și **adresa electronică la care poate fi accesată lucrarea.**

**Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
(la data raportării)**

Cifrul proiectului: 20.80009.5107.17

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	2052.2	+ 142.0	2194.2
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	595.1	+ 38.1	633.2
Deplasări de serviciu interiorul țării	222710	42.6		42.6
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	27.2		27.2
Servicii de editare	222910	5.0		5.0
Servicii neatribuite altor aliniate	222990	7.8		7.8
Indemn. pentru incapacitatea temporară de munca achitate din mijl. financiare ale angaj.	273500	13.0		13.0
Alte prestații sociale ale angajatorilor	273900		+ 60,0	60,0
Procurarea combustibilului	331110	16.8		16.8
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte	335110	78.8		78.8
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110	22.4		22.4
Procurarea accesoriilor de pat, îmbrăcăminte, încălțăminte	338110	3.3		3.3
Procurarea materialelor neatribuite altor alineate	339110	10.0		10.0
Total		2874.2	+ 240.1	3114.3

Conducătorul organizației [Signature] / (Dadu C.)

Contabil șef [Signature] / (Panfilov A.)

Conducătorul de proiect [Signature] / (Cazac T.)

Data: 18.11.2021

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.5107.17

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1	Cazac Feodor	1952	Cercetător științific coordonator, dr. șt.	1	03.01.2020	
2	Nezalizova Irina	1961	Cercetător științific	1	03.01.2020	
3	Cramarciuc Mihail	1951	Cercetător științific	0,5	03.01.2020	
4	Savin Gheorghe	1936	Cercetător științific coordonator, dr. hab. șt.	0,5	03.01.2020	
5	Baca Ivan	1959	Cercetător științific superior , dr. șt.	0,5	03.01.2020	
6	Cornea Vladimir	1959	Cercetător științific	0,5	03.01.2020	
7	Tofan Svetlana	1979	Cercetător științific	1	03.01.2020	
8	Toma Dumitru	1986	Cercetător științific stagiar	1	15.01.2021	01.10.2022
9	Bîrsa Elena	1970	Cercetător științific stagiar	1	03.01.2020	
10	Cuharschi Mihail	1938	Cercetător științific principal , dr. hab. șt.	0,5	03.01.2020	
11	Ungureanu Semion	1938	Cercetător științific coordonator, dr. șt.	0,25	03.01.2020	
12	Botnarenco Andrei	1955	Cercetător științific superior , dr. șt.	1	03.01.2020	
13	Antoci Alexandru	1955	Cercetător științific	0,75	03.01.2020	
14	Mihov Dumitru	1985	Cercetător științific superior , dr. șt.	0,25	03.01.2020	
15	Condur Maria	1949	Cercetător științific	0,75	03.01.2020	
16	Rapcea Mihai	1954	Cercetător științific principal , dr. hab. șt.	1	03.01.2020	
17	Chisili Sergiu	1979	Cercetător științific coordonator, dr. șt.	0,5	03.01.2020	
18	Dumitraș Angela	1979	Cercetător științific	1	03.01.2020	
19	Gribcova Anna	1980	Cercetător științific	1	03.01.2020	
20	Ceban Albina	1967	Cercetător științific stagiar	0,25	03.01.2020	
21	Boclinca Cristina	1989	Cercetător științific stagiar	0,25	03.01.2020	10.10.2022
22	Haustov Eugeniu	1991	Cercetător științific	0,25	03.01.2020	
23	Cebanu Vitalie	1959	Cercetător științific coordonator, dr. șt.	0,75	03.01.2020	
24	Degteari Vladimir	1967	Cercetător științific coordonator, dr. șt.	0,75	03.01.2020	
25	Chiaburu Elena	1954	Cercetător științific coordonator, dr. șt.	0,5	03.01.2020	
26	Tertiac Dumitru	1973	Cercetător științific superior, dr. șt.	0,75	03.01.2020	
27	Armașu Svetlana	1976	Cercetător științific	1	03.01.2020	
28	Midari Andrian	1973	Cercetător științific	1	03.01.2020	
29	Craveț Natalia	1953	Cercetător științific	0,75	03.01.2020	

30	Morari Boris ci	1986	Cercetător științific	0,25	03.01.2020	
31	Pogrebnoi Vsevolod	1987	Cercetător științific	0,25	03.01.2020	

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	10.8
---	------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2022					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	Toma Dumitru	1986	Cercetător științific stagiar	0.5	01.10.2022
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	7.2
--	-----

Conducătorul organizației / (Dadu C.)

Contabil șef / (Panfilov A.)

Conducătorul de proiect / (Cazac T.)

Data: 15.11.2022

Director „Migdal P” SRL,
Panuş Grigore

2022

A C T

de implementare în producție

Noi, subsemnații, membrii comisiei, directorul General al companiei „Migdal P” SRL în persoana D-lui Panuş Grigore, șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA, Cebanu Vitalie, șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole Cuharschi Mihail am întocmit prezentul act despre următoarele:

1. laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie și Laboratorul Pepinierit și tehnologii Moderne Viticole a ISPHTA în cadrul efectuării controlului fitosanitar și seminarelor organizate în perioada de vegetație 2022 (în special fazele înainte de înflorit – 24 mai, compactarea ciorchinelor - 20 iulie) au adus la cunoștința specialiștilor gospodăriei „Migdal P” SRL practici moderne de întreținere și protecție integrată a plantațiilor pe rod, elaborate în cadrul laboratoarelor ISPHTA - cu utilizarea de noi elemente agrotehnice (tăierea diferențiată în uscat, defolierea timpurie ca mijloc de prevenire a făinării viței de vie). Programele de protecție diferențiată a viței de vie în funcție de situația fitosanitară și eficacitatea produselor utilizate au fost implementate în producție pe o suprafață de 150 ha.

2. Conform recomandărilor elaborate de specialiștii ISPHTA, tratamentele de protecție au fost efectuate, în funcție de rezistența soiurilor, pe baza evaluării pragurilor economice de daună, folosind capcane cu feromoni. În urma implementării recomandărilor privind protecția viței de vie de contra organismelor nocive a fost economisit un tratament contra moliei verde a strugurilor deoarece dăunătorul n-a depășit pragul economic de daună.

3. Efectuarea la timp a operației de defoliere parțială în perioada de după înflorit (până la stadiul când bobیțele au atins mărimea unui bob de mazăre) conform recomandărilor elaborate în cadrul ISPHTA a sporit eficacitatea de combatere a făinării viței de vie și a contribuit la economisirea a două tratamente antioidice în plantațiile viticole.

4. Aplicarea în termeni optimi a procedeelelor agrotehnice (tăierea în uscat, operațiilor în verde) - defolierii timpurii la soiurile cu sensibilitate sporită la făinare (Chardonnay, Cabernet) pe fondul unui program echilibrat de protecție contra organismelor dăunătoare au contribuit la obținerea unor recolte de struguri în funcție de soi peste 10- 12 tone per ha, recoltă satisfăcătoare pentru anul 2022. S-a constatat o îmbunătățire din punct de vedere agrotehnic și a situației fitosanitare, care va asigura producții stabile și de calitate pentru anul viitor.

Prezentul act a fost întocmit și iscălit de:

Director „Migdal P” SRL

Șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA

Șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole ISPHTA

Panuş Grigore

Cebanu V

Cuharschi M.

APROB
 Vice Directorul General pe dezvoltare
 Combinatul de Vinuri „CRICOVA” S.A.
 D-l Sirbu Serghei

ACT

de implementare în producție

Noi, subsemnații, membrii comisiei, Vice Directorul General al combinatului de Vinuri „Cricova” S.A., D-l Sirbu Serghei, agronomul SA Cricova, D-l Vartic Vasiliu, șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a IȘPHTA, Cebanu Vitalie, șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole, Cuharschi Mihail am întocmit prezentul act despre următoarele:

1. În anul 2022 laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie și Laboratorul Pepinierit și tehnologii Moderne Viticole a IȘPHTA în conformitate cu Acordul de parteneriat științifico-practic № 217 din 18.10.2019 au efectuat experiențe în agrotehnică (cercetarea diferitor forme de butuci) și protecția plantelor (efectuarea evidențelor privind răspândirea organismelor nocive, inițierea unor experiențe privind determinarea termenului optim de aplicare a operației de defoliere parțială timpurie a în calitate de mijloc de prevenire și combatere a fâlnării viței de vie, utilizarea unor fertilizanți în diminuarea atacului de îngălbenire aurie ș.a.

2. În conformitate cu prevederile Acordului de parteneriat specialiștii IȘPHTA și „Cricova” S.A au introdus în practică tehnologii moderne de întreținere a plantațiilor pe rod cu utilizarea de noi elemente agrotehnice (tăierea în uscat, defolierea timpurie – îndată după înflorit) și sisteme de protecție diferențiată a viței de vie pe o suprafață de 320 ha de plantații ale combinatului de Vinuri „Cricova” S.A.

2. Conform recomandărilor elaborate de specialiștii IȘPHTA, tratamentele de protecție au fost efectuate, în funcție de rezistența soiurilor, densității numerice a dăunătorilor conform pragurilor economice de daună folosind capcane cu feromoni. În funcție de densitatea numerică a dăunătorilor contra molia verde a strugurilor, au fost aplicate tratamente doar în sectoarele unde dăunătorul a depășit pragul economic de daună (cu aplicarea de noi produse eficiente cu toxicitate redusă asupra mediului ambiant). Folosirea rațională a pesticidelor a condus la sporirea cantității și calității producției de struguri.

3. În urma implementării recomandărilor privind protecția viței de vie de contra organismelor nocive s-a redus considerabil sursa de infecție a bolilor și densitatea numerică a dăunătorilor din plantațiile de vie.

3. Aplicarea în termeni optimi a procedeele agrotehnice (operațiilor în verde) și aplicarea în termeni optimi a defolierii parțiale timpurii (în perioada de după înflorit până în stadiul când bobuța atinge mărimea bobului de mazăre) la soiurile cu sensibilitate sporită la fâlnare (chardonnay, Pinot, Feteasca regală, Feteasca neagră, Rcașiteli) pe fondul unui program echilibrat de protecție contra organismelor dăunătoare au contribuit la combaterea eficientă a fâlnării viței de vie și obținerea unor recolte de struguri în funcție de soi în medie de 10,14 t/ha (Ferma agricolă „Criuleni” – 187 ha);- și 7 – 8 în medie pe o suprafață de 154 ha (Ferma agricolă „Cricova” (51ha de plantație tinere și 103 ha plantații pe rod). Menționăm că pe suprafețele din Subdiviziunea ECO -23,11 ha unele soiuri precum Viorica (4 ha) Feteasca regală a fost obținute recolte mai înalte respectiv de 11 – 8 tone per hectar. Menționăm că recolta de struguri din anul 2022 a fost în continuare influențată (cantitativ) de seceta de lungă durată din anii 2019-2020.

În toate fermele viticole ale Combinatului de Vinuri „Cricova SA” s-a constatat o îmbunătățire din punct de vedere agrotehnic și a situației fitosanitare, care va asigura producții stabile și de calitate pentru anii viitori.

Prezentul act a fost întocmit și iscălit:

Agronom al Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A

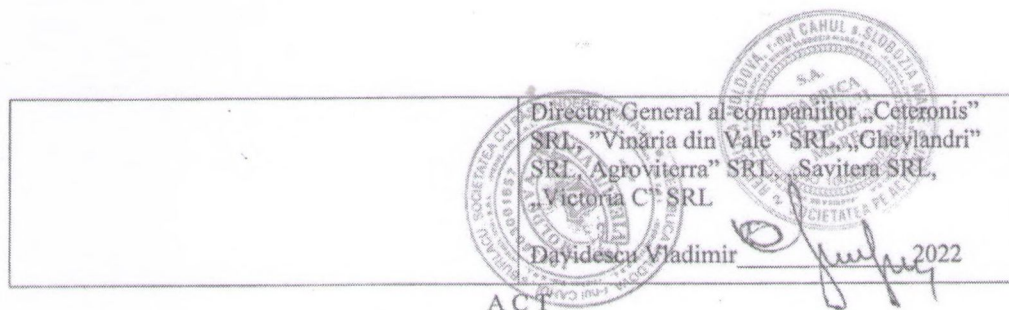
Șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie al IȘPHTA

Șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole IȘPHTA

Vartic V.

Cebanu V

Cuharschi M.

ACT

De implementare în producție

Noi, subsemnații, membrii comisiei, directorul General al companiilor „Ceteronis” SRL, „Vinăria din Vale” SRL, „Ghevländri” SRL, „Agroviterra” SRL, „Savitera SRL, „Victoria C” SRL - ha ș.a. în persoana D-lui Davidescu Vladimir, Agronomul principal al „Ceteronis” ST, D-lui Covali Andrei, șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA, Cebanu Vitalie, Cercetător coordonator al laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA, Vladimir Degteari, am întocmit prezentul act despre următoarele:

1. laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie și Laboratorul Pepinierit și tehnologii Moderne Viticole a ISPHTA în anul 2022 au introdus în practica gospodăriilor nominalizate tehnologii moderne de întreținere a plantațiilor pe rod cu utilizarea de noi elemente agrotehnice (tăierea în uscat, defolierea timpurie – îndată după înflorit și în faza de compactare a strugurilor) și sisteme de protecție diferențiată a viței de vie în funcție de situația fitosanitară și eficacitatea produselor utilizate pe o suprafață de 1400 ha.

2. Conform recomandărilor elaborate de specialiștii ISPHTA, tratamentele de protecție au fost efectuate, în funcție de rezistența soiurilor, aprecierii pragurilor economice de daună folosind capcane cu feromoni. În funcție de densitatea numerică a dăunătorilor contra moliei verde a strugurilor au fost aplicate tratamente doar în sectoarele unde dăunătorii au depășit pragul economic de daună (cu aplicarea de noi produse eficiente cu toxicitate redusă asupra mediului ambiant). Folosirea rațională a pesticidelor a condus la sporirea cantității și calității producției de struguri.

3. În urma implementării recomandărilor privind protecția viței de vie de contra organismelor nocive s-a redus considerabil sursa de infecție a bolilor și densitatea numerică a dăunătorilor din plantațiile de vii.

4. Aplicarea în termeni optimi a procedeelelor agrotehnice (tăierea în uscat, operațiilor în verde) - defolierii timpurii la soiurile cu sensibilitate sporită la făinare (Merlot, Traminer, Cabernet) pe fondul unui program echilibrat de protecție contra organismelor dăunătoare au contribuit la obținerea unor recolte de struguri în funcție de soi peste 10 tone per ha (Merlot, Cabernet, Suholimanshii belâi ș.a.). S-a constatat o îmbunătățire din punct de vedere agrotehnic și a situației fitosanitare, care va asigura producții stabile și de calitate pentru anii viitori.

Prezentul act a fost întocmit și iscălit de:

Vice Directorul General

al companiilor „Ceteronis ST” SRL ș.a.

Șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA

Cercetător științific coordonator al

laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie al ISPHTA

Șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole ISPHTA

Davidescu V.

Cebanu V

V. Degteari

Cuharschi M.

	Director „Doina Vin” SRL Borș Feodosii
--	---

ACT

de implementare în producție

Noi, subsemnații, membrii comisiei, directorul General al companiei „Doina Vin” SRL în persoana D-lui Borș Feodosii, șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA, Cebanu Vitalie, șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole Cuharschi Mihail am întocmit prezentul act despre următoarele:

1. laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie și Laboratorul Pepinierit și tehnologii Moderne Viticole a ISPHTA (în cadrul efectuării controlului fitosanitar și seminarelor organizate în perioada de vegetație 2022 (în special fazele înainte de înflorit – 22 mai, creșterea boabelor - 15 iulie) au adus la cunoștința specialiștilor gospodăriei „Doina Vin” SRL practici moderne de întreținere și protecție integrată a plantațiilor pe rod cu utilizarea de noi elemente agrotehnice (tăierea în uscat, defolierea timpurie – îndată după înflorit și în faza de compactare a strugurilor) și sisteme de protecție diferențiată a viței de vie în funcție de situația fitosanitară și eficacitatea produselor utilizate pe o suprafață de 105 ha.

2. Conform recomandărilor elaborate de specialiștii ISPHTA, tratamentele de protecție au fost efectuate, în funcție de rezistența soiurilor, pe baza aprecierii pragurilor economice de daună, folosind capcane cu feromoni. În funcție de densitatea numerică a dăunătorilor contra moliei verde a strugurilor au fost aplicate tratamente doar în sectoarele unde dăunătorii au depășit pragul economic de daună (cu aplicarea de noi produse eficiente cu toxicitate redusă asupra mediului ambiant). Folosirea rațională a pesticidelor a condus la sporirea cantității și calității producției de struguri.

3. În urma implementării recomandărilor privind protecția viței de vie de contra organismelor nocive s-a redus considerabil sursa de infecție a bolilor și densitatea numerică a dăunătorilor din plantațiile de vii.

4. Aplicarea în termeni optimi a procedeelelor agrotehnice (tăierea în uscat, operațiilor în verde) - defolierii timpurii la soiurile cu sensibilitate sporită la fâinare (Chardonnay, Cabernet) pe fondul unui program echilibrat de protecție contra organismelor dăunătoare au contribuit la reducerea tratamentelor (a 2 tratamente) contra fâinării viței de vie asigurând astfel obținerea unor recolte de struguri în medie de 7 tone per hectar, suficiente din punct de vedere calitativ și cantitativ. S-a constatat o îmbunătățire din punct de vedere agrotehnic și a situației fitosanitare, care va asigura producții stabile și de calitate pentru anii viitori.

Prezentul act a fost întocmit și iscălit de:

Director „Doina Vin” SRL, Borș Feodosii

Șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA

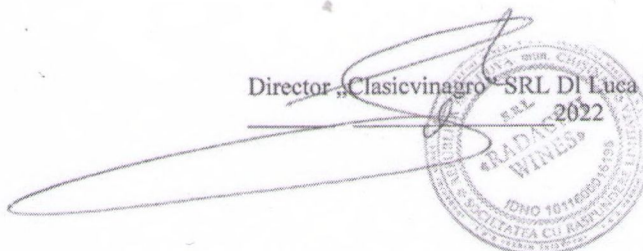
Șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole ISPHTA

Borș Feodosii

Cebanu V

Cuharschi M.

Director „Clasicvinagro” SRL D-lu Luca Vasile

ACT
de implementare în producție

Noi, subsemnații, membrii comisiei, administratorul „Clasicvinagro” SRL în persoana D-lui Luca Vasile, șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA, D-I Cebanu Vitalie, șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole, D-I Cuharschi Mihail, am întocmit prezentul act despre următoarele:

1. Laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie și Laboratorul Pepinierit și tehnologii Moderne Viticole a ISPHTA în anul 2022 au introdus în practica gospodăriei „Clasicvinagro” SRL tehnologii moderne de întreținere a plantațiilor pe rod cu utilizarea de noi elemente agrotehnice (defolierea timpurie – îndată după înflorit și în faza de compactare a strugurilor) și sisteme de protecție diferențiată a viței de vie în funcție de situația fitosanitară și eficacitatea produselor utilizate pe o suprafață de 325 ha.

2. Aplicarea tratamentelor au fost efectuate în conformitate cu recomandările elaborate de specialiștii ISPHTA. Tratamentele de protecție au fost efectuate, în funcție de rezistența soiurilor, pe baza aprecierii pragurilor economice de daună, folosind capcane cu feromoni. În funcție de densitatea numerică a dăunătorilor contra moliei verde a strugurilor au fost aplicate tratamente doar pe sectoarele unde dăunătorul a depășit pragul economic de daună (în prima generație), cu aplicarea de noi produse eficiente cu toxicitate redusă asupra mediului ambiant. Folosirea rațională a pesticidelor a condus la sporirea cantității și calității producției de struguri și reducerea cheltuielilor în combaterea dăunătorului (fiind economisite aplicarea a două tratamente contra generațiilor 2 și 3 a dăunătorului).

3. În urma implementării recomandărilor privind protecția viței de vie contra organismelor nocive s-a redus considerabil sursa de infecție a bolilor și densitatea numerică a dăunătorilor din plantațiile de vii pentru anii viitori.

4. Aplicarea în termeni optimi a procedeelelor agrotehnice (tăierea în uscat, operațiilor în verde) - defolierii timpurii la soiurile cu sensibilitate sporită la făinare - Muscat Otonel, Chardonnay, Pinot gris) pe fondul unui program echilibrat de protecție contra organismelor dăunătoare au contribuit la obținerea unor recolte de struguri în funcție de soi de 7-8 t per ha. S-a constatat o îmbunătățire din punct de vedere agrotehnic și a situației fitosanitare, care va asigura producții stabile și de calitate pentru anii viitori.

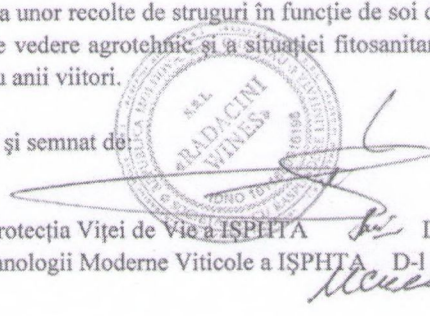
Prezentul act a fost întocmit și semnat de:

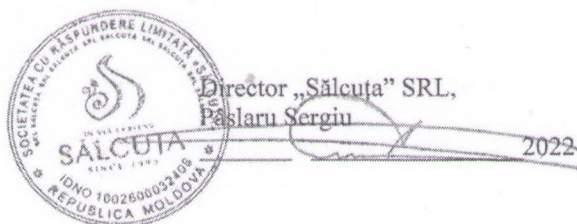
Director „Clasicvinagro” SRL
Șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a ISPHTA
Șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole a ISPHTA

D-I Luca Vasile

D-I Cebanu Vitalie

D-I Cuharschi Mihail.

ACT
de implementare în producție

Noi, subsemnații, membrii comisiei, directorul „Sălcuța” SRL, în persoana D-lui Pâslaru Sergiu, șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a IȘPHTA, Cebanu Vitalie, șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole Cuharschi Mihail am întocmit prezentul act despre următoarele:

1. laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie și Laboratorul Pepinierit și tehnologii Moderne Viticole a IȘPHTA în anul 2022 au introdus în practica gospodăriei „Sălcuța” SRL tehnologii moderne de întreținere a plantațiilor pe rod cu utilizarea de noi elemente agrotehnice (tăierea în uscat, defolierea timpurie – îndată după înflorit și în faza de compactare a strugurilor) și sisteme de protecție diferențiată a viței de vie în funcție de situația fitosanitară și eficacitatea produselor utilizate pe o suprafață de 357 ha.

2. Conform recomandărilor elaborate de specialiștii IȘPHTA, tratamentele de protecție au fost efectuate, în funcție de rezistența soiurilor, pe baza aprecierii pragurilor economice de daună, folosind capcane cu feromoni. În funcție de densitatea numerică a dăunătorilor contra moliei verde a strugurilor au fost aplicate tratamente doar în sectoarele unde dăunătorii au depășit pragul economic de daună (cu aplicarea de noi produse eficiente cu toxicitate redusă asupra mediului ambiant). Folosirea rațională a pesticidelor a condus la sporirea cantității și calității producției de struguri.

3. În urma implementării recomandărilor privind protecția viței de vie de contra organismelor nocive s-a redus considerabil sursa de infecție a bolilor și densitatea numerică a dăunătorilor din plantațiile de vii.

4. Aplicarea în termeni optimi a procedeelelor agrotehnice (tăierea în uscat, operațiilor în verde) - defolierii timpurii la soiurile cu sensibilitate sporită la făinare (Chardonnay, Cabernet) pe fondul unui programe de restabilire a plantațiilor afectate de grindină (în măsură de peste 50%) și introducerea unui sistem echilibrat de protecție contra organismelor dăunătoare au contribuit la obținerea unor recolte satisfăcătoare de 8-9 tone per ha de struguri din punct de vedere calitativ și cantitativ. S-a constatat o îmbunătățire din punct de vedere agrotehnic și a situației fitosanitare, care va asigura producții stabile și de calitate pentru anii viitori.

Prezentul act a fost întocmit și semnat de:
Director „Sălcuța” SRL,

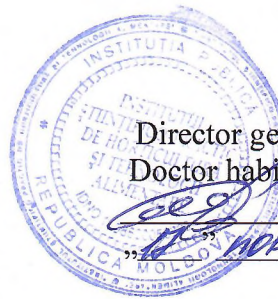
 Pâslaru Sergiu

Șeful laboratorului Imunologie și Protecția Viței de Vie a IȘPHTA

Cebanu V

Șeful laboratorului Pepinierit și Tehnologii Moderne Viticole IȘPHTA

Cuharschi M.

A P R O B

Director general al IȘPHTA
Doctor habilitat în șt.agricole
Constantin Dadu

17 noiembrie 2022

EXTRAS

din procesul-verbal nr.5 al ședinței on-line a Consiliului Științific
al Institutului Științifico - Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare
din 17 noiembrie 2022

mun. Chișinău

*Au fost prezenți:
23 membri ai Consiliului
din numărul total de 29.*

ORDINEA DE ZI

I. Examinarea rezultatelor activității științifice și inovaționale pentru anul 2022 în cadrul Proiectului "Program de Stat" **20.80009.5107.17** "Crearea, evaluarea și implementarea soiurilor noi de viță de vie și a clonelor soiurilor omologate, conform schimbărilor climatice și principiilor de agricultură durabilă". **Director de proiect: doctor, conferențiar Cazac Fiodor.**

DECIZIA CONSILIULUI

În baza examinării raportului științific se aprobă prin vot unanim Darea de seamă, referitor la rezultatele activității științifice și inovaționale pentru anul 2022, obținute în cadrul Proiectului **20.80009.5107.17** "Crearea, evaluarea și implementarea soiurilor noi de viță de vie și a clonelor soiurilor omologate, conform schimbărilor climatice și principiilor de agricultură durabilă".

Resursele financiare au fost gestionate în corespundere cu devizul de cheltuieli

Secretar științific
Doctor în științe tehnice

ADAJUC Victoria